

Recull de Premsa

PALAU
DE LA
MÚSICA
ORFEÓ
CATALÀ

Enciclopèdia Catalana després de l'“Enciclopèdia”

El grup celebra 50 anys i continua treballant en grans obres, però confia el creixement als llibres de ficció

JORDI NOPCA
BARCELONA

Situem-nos al 1965, en un petit pis de plaça Universitat, quan els ordinadors encara eren un miratge futurista i la llengua catalana sobrevivia en la intimitat. Max Cahner i Jordi Carbonell van començar a pensar el que seria “un dels projectes culturals capitals del país”, segons recorda mig segle després el doctor en biologia Ramon Folch, que s'incorporaria a la redacció com a adjunt de direcció en ciències el 1967, poc després de fer 20 anys. “Al principi, l'Enciclopèdia es feia literalment a mà –diu–. Quan hi vaig entrar treballàvem en un pis de Balma. Erem unes dotze persones. Dos anys després l'equip de redactors ja rondava la cinquantena, als quals calia sumar un núvol de col·laboradors externs”.

El primer volum de la *Gran enciclopèdia catalana* va ser publicat el 1969. El projecte, que havia nascut sota el segell d'Edicions 62, es va independitzar a principis de la dècada dels 70. Enciclopèdia Catalana SA comptava amb el suport de Banca Catalana, entitat financera creada el 1959 per Florenci Pujol, el seu fill Jordi i l'advocat Francesc Cabana. “Es van donar certes tensions entre la visió modernitzadora del projecte i una altra de més conservadora –explica Folch–. El 1972 es va produir, literalment, un *lock-out*. Es va tancar l'empresa i als treballadors se'ns va rescindir el contracte”. Jordi Carbonell, fins llavors director de la *Gran enciclopèdia catalana*, va ser substituït per Joan Carreras i Martí, que va culminar-ne la primera edició, en 15 volums, el 1980. Sis anys després es va tirar endavant la segona edició, en 24 volums, dirigida per Jesús Giral. Es va acabar el 1989. “Són l'aportació conjunta intel·lectual de més importància del país. S'hi concentra tot el saber”, comenta Àlex Broch, que el 1998 va passar a formar part de l'equip de

l'editorial Proa, que l'empresari i promotor Joan B. Cendrós va oferir en donació a Enciclopèdia el 1983. “En aquells moments, la intenció era relançar Proa a través de noves col·leccions –diu–. L'Isidor Cònsul era el director editorial del projecte, i jo era el seu adjunt. Si el 1995 Proa publicava entre 30 i 40 títols a l'any, cinc anys després vam passar a unes 150 novetats anuals”.

Per entendre la diversificació creixent d'Enciclopèdia Catalana cal tenir present l'èxit del projecte. Albert Pèlach, director general del Grup des del 2004, fa memòria: “A la dècada dels 70, l'aspiració era arribar a 10.000 compradors. El 1982 ja en tenien 60.000”. Una dècada més tard es va arribar a les 200.000 col·leccions venudes. El doctor Folch –que va participar en la segona edició com a coordinador– recorda la importància de l'aportació intel·lectual: “La normalització del català a les escoles, a la universitat i als mitjans de comunicació va ser més assequible, en part, gràcies a la *Gran enciclopèdia catalana*, que havia donat els instruments per fer-la possible”.

Objectiu: créixer a les llibreries

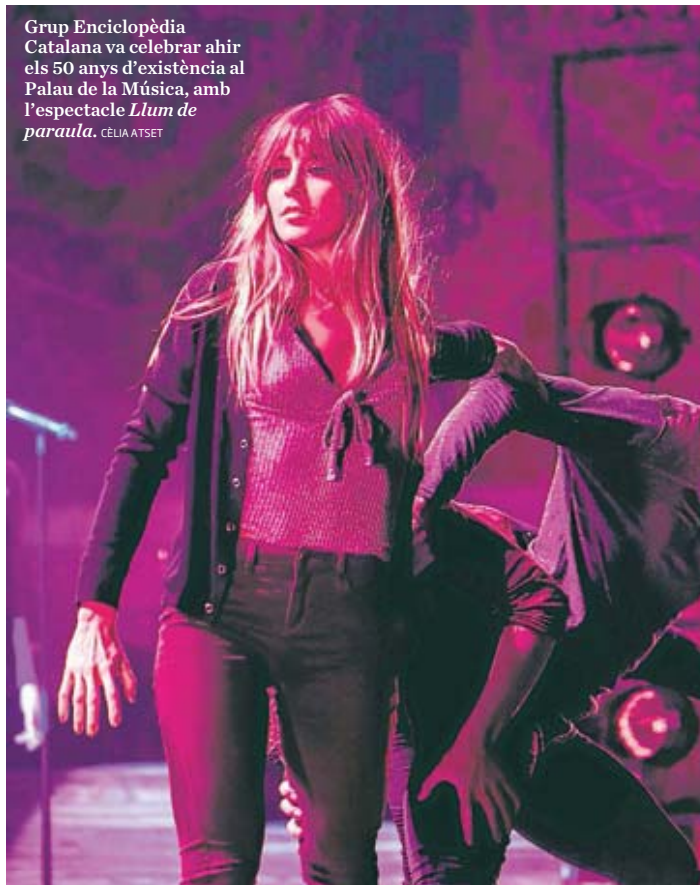
A la dècada dels 90, a més de l'impuls de Proa, Grup Enciclopèdia Catalana va adquirir l'editorial La Galera (1992), amb un frondós catàleg infantil i juvenil, a través de la qual també desenvoluparia la línia de llibre de text, i Pòrtic (1997), especialitzada en no-ficció. El 2007 Proa i Pòrtic passarien a formar part de Grup 62, participada per Planeta, La Caixa i Enciclopèdia Catalana en percentatges pràcticament idèntics. El 2013 Planeta es convertiria en accionista majoritari de Grup 62. Dos anys després, el 34% d'accions que tenia Enciclopèdia Catalana s'ha reduït fins al 21%. “La nostra facturació anual és de 20 milions d'euros –diu Pèlach–. El negoci de grans obres com l'Enciclopèdia i els diccionaris han perdut pes, però tot i així

Èxit
De la primera i la segona edició se'n van vendre 200.000 col·leccions

Reducció
Enciclopèdia ha passat de tenir el 34% d'accions de Grup 62 a tenir-ne el 21%

Grup Enciclopèdia Catalana va celebrar ahir els 50 anys d'existència al Palau de la Música, amb l'espectacle *Llum de paraula*. CÈLIA ATSET

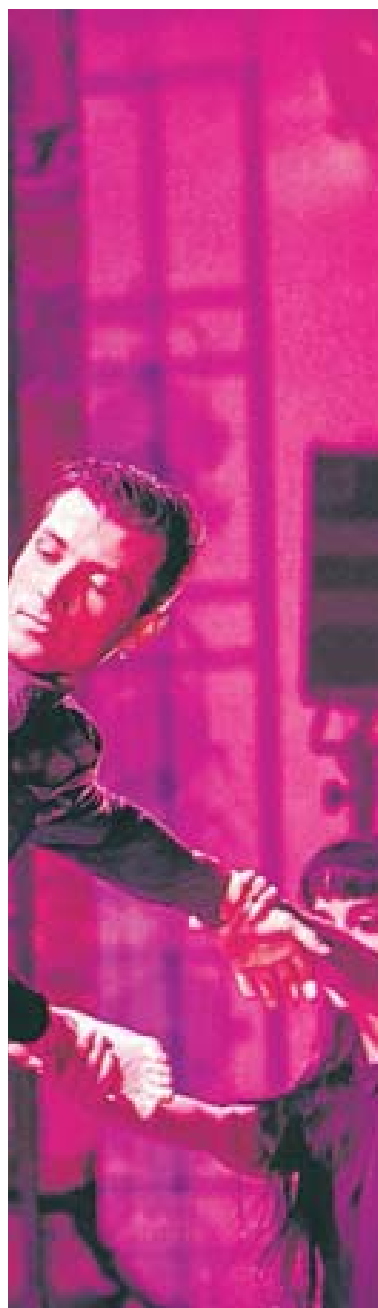
segueixen suposant una tercera part del volum de negoci. El segon terç estaria representat pel llibre de text, i el tercer per les edicions de llibreria”. El 2016 Iolanda Batallé –actual editora de La Galera– engegà dos nous segells de ficció, Catedral i Rata. “Compartim l'objectiu fundacional, que és donar visibilitat a la cultura catalana –assegura Pèlach–. Apostem pels continguts fets aquí i treballem perquè els autors catalans es lleixin a fora. La voluntat d'obrir fronteres és un dels objectius de futur que creiem importants”.

Entre les últimes grans obres que s'han impulsat hi ha *Història de la literatura catalana*, codirigida per Àlex Broch i Lola Badia i que consta de vuit volums, dels quals n'han aparegut tres des del 2013; *Picasso. Obra catalana* (2015), i el *Diccionari grec-català* (2015), fruit de més de dues dècades de feina. “Mantindrem una activitat important de grans obres potenciant-ne la creativitat –continua Pèlach–, però intuïm que el creixement de la facturació del grup vindrà de l'increment de la presència a les llibreries”.

Els volums de color verd cocodrill de l'Enciclopèdia fa anys que s'han adaptat a formats cada vegada més lleugers. Primer va ser el CD-ROM, a través de *Compacta* (1996), i un any després es va llançar la *Hiperenciclopèdia*, la primera enciclopèdia universal en línia d'Europa i la segona del món. “Hem passat de ser una enciclopèdia a convertir-nos en un portal –explica Josep M. Vinyes, cap de continguts d'Enciclopedia.cat–. Ara oferim un producte exclusivament digital”. El relançament del portal aplega diccionaris i obres temàtiques: quan el material dels 25 projectes estigui disponible es podran consultar gairebé 600.000 entrades. “La *Gran enciclopèdia*, el *Gran diccionari de la llengua catalana* i el *Conjugador* es podran continuar consultant gratuïtament, però per a la resta d'obres caldrà pagar una quota d'accés”, recorda Vinyes.

Enciclopèdia versus Wikipedia

Un dels projectes que actualment competeix amb Enciclopedia.cat és la Wikipedia. “Basada en el treball cooperatiu, ordena el coneixement amb una potència i un abast difícil-

01. Jordi Carbonell, Hortènsia Curell, Eulàlia Duran i Max Cahner el 1964. ARXIU J. CARBONELL 02. Una de les fitxes terminològiques que es van fer servir per a la primera *Enciclopèdia Catalana*. E. CATALANA 03. La segona edició de la *Gran enciclopèdia catalana*. E. CATALANA

ment superables –diu Bernat Ruiz Domènech, consultor d'edició digital–. Està en desenes de llengües, i la versió anglesa té més de cinc milions d'entrades. La Viquipèdia catalana és molt activa: s'acosta al mig milió d'entrades, i en aquest últim mes hi ha hagut uns 1.700 usuaris actius mensuals. Cap empresa podria dedicar-hi tants recursos". Una enciclopèdia que busqui un públic generalista no pot funcionar amb un mo-

del de pagament, aquesta és l'opinió de Ruiz. Així i tot, a "Viquipèdia li manca direcció, sentit i permanència", i una estructura com la d'Enciclopèdia Catalana farà bé d'investigar altres camins: "Hi ha camp per córrer en enciclopèdies especialitzades, amb editors que validin els continguts que la comunitat aporta. El futur passa pels *prossumidors*: productors de continguts que alhora en són consumidors".

Veus enciclopèdiques

Albert Pèlach

DIRECTOR GENERAL D'ENCICLOPÈDIA CATALANA

"Compartim l'objectiu fundacional, que és donar visibilitat a la cultura catalana. Apostem pels continguts fets aquí i treballem perquè els autors catalans es llegeixin a fora"

Àlex Broch

EDITOR I CRÍTIC LITERARI

"Els 24 volums de la 'Gran enciclopèdia catalana' són l'aportació conjunta intel·lectual de més importància del país. S'hi concentra tot el saber"

Ramon Folch

BIÒLEG I COL·LABORADOR D'ENCICLOPÈDIA

"La normalització del català va ser més assequible, en part, gràcies a l'Enciclopèdia, que havia donat els instruments per fer-la possible"

Bernat Ruiz Domènech

CONSULTOR D'EDICIÓ DIGITAL

"Hi ha camp per córrer en enciclopèdies especialitzades, amb editors que validin els continguts que la comunitat aporta"

Josep Maria Vinyes

CAP DE CONTINGUTS D'ENCICLOPÈDIA.CAT

"Hem passat de ser una enciclopèdia a convertir-nos en un gran portal. Ara oferim un producte exclusivament digital"

MÚSICA

Raimon segueix imparable a Barcelona

El públic de L'Auditori ovaciona el cantautor de Xàtiva després de més de dues hores de concert

Crònica

XAVIER CERVANTES
BARCELONA

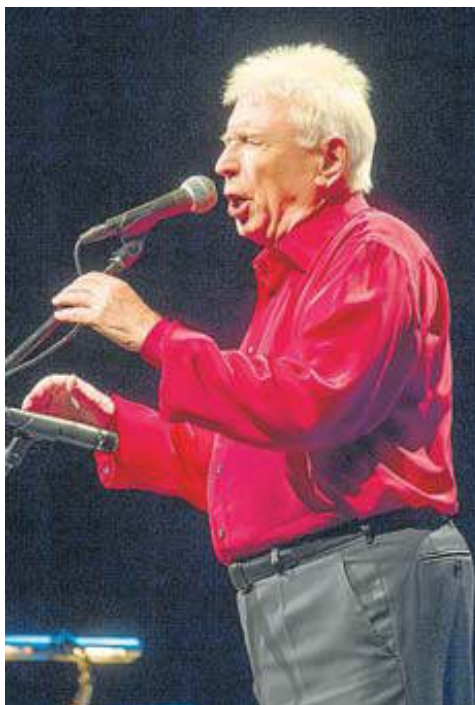
Un dia després de fer 75 anys, Raimon va tornar a posar a prova la fidelitat del públic barceloní més veterà, que una vegada més va fer costat al tro de Xàtiva omplint L'Auditori, on també actua avui, i ovacionant-lo dret quan va tancar el primer bis amb *Al vent*. La relació entre Raimon i els espectadors de Barcelona és indestructible. Fa tres anys va omplir el Liceu per celebrar cinquanta anys de carrera. El 2013 va homenatjar Espriu a L'Auditori i l'any passat va exhaurir les entrades per als quatre concerts que va oferir al Palau de la Música. I en cap cas han sigut actuacions de comiat, sinó de continuïtat. Ara explica que comença a pensar en "la jubilació", tot i que de moment no abaixa el ritme.

Reconeix que té "més records que projectes", tal com va cantar ahir a *Mentre s'acosta la nit*, però no té cap intenció de deixar els escenaris. "Ara me bolcaré sobre València perquè hi ha molta gent que

no m'ha sentit mai", explicava Raimon diumenge passat a l'ARA. És com si el recent reconeixement com a fill predilecte de Xàtiva hagués afegit empena a un home que de tota manera manté una energia poc habitual en cantants de la seva edat.

Energia i també solidesa, perquè segueix amb la veu clara i ferma, i sobretot expressiva, com quan transmet tota la profunditat de cançons com *La nit* i *Com un puny*. Aquest cop la camisa vermella va posar color en la foscor d'un Auditori expectant que a les nou del vespre va rebre Raimon i el seu quartet de confiança amb un aplaudiment afectuós que uns minuts després ja va ser més sorollós quan va cantar *Quan jo vaig nèixer*.

"Farem un recital ben complet i ben fet, com sempre", va dir Raimon. I així va ser. Tot va començar gronxant-se en la Mediterrània d'A l'estiu quan són les nou, *Si miraves l'aigua i Mentre s'acosta la nit*. Dret al centre de l'escenari, va estar ben assistit musicalment per Joan Urpinell (guitarra), Fernando Serena (contrabaix), Miquel Blasco (guitarra) i un Pau Domènech (clarinet) que va fer servir la melòdica per vestir la nostàlgia rebel de *Punxa de*

Raimon en el primer dels dos concerts que ofereix a L'Auditori de Barcelona. MANOLO GARCÍA

temps. Serà i segur, Raimon va recordar que el que està passant avui a l'Iraq i a Síria "ve de lluny", i per corroborar-ho va cantar *Bagdad 91*. I abans, per presentar *De nit a casa*, va portar al present l'estat d'excepció del 1969, quan el franquisme va decidir que tocava ficar la por al cos a qui s'hi resistia.

Com és habitual, el concert va tenir dues parts separades per una pausa d'uns deu minuts. La primera va acabar ben amunt, amb *La nit*. En la segona va dedicar força espai als poetes, mostrant novament el Raimon més juganer a l'*Elogi dels diners* i *Espill*, i es va tancar amb una emocionant interpretació de *Com un puny* amb els delicats colors de les guitarres.

"Deixeu-me parlar, que fins ara no he dit res!", va fer broma en tornar a sortir per oferir uns bisos que va començar amb *He mirat aquesta terra*, sentides paraules d'Espriu. I, tot seguit, *Veles e vents*. Després d'*Al vent*, el públic va decidir que no en tenia prou i va cridar insistentment "diguem no" fins que Raimon va tornar a sortir a l'escenari. "No tenni compassió!", va exclamar amb un rialla passades les onze de la nit. I aleshores sí, públic i cantant van compartir *Diguem no*. —

► 4 Diciembre, 2015

Destinos
Turismo interior

El Born, un lugar bohemio, dinámico y multicultural

El arte, la moda y la restauración son los principales reclamos del barrio en boga de Barcelona

JAVIER MARTÍNEZ MANSILLA *Barcelona*

Los comerciantes de la plaza del Born eran, ya en el siglo XVI, la envidia de toda España. En ella tenían lugar actividades de renombre a nivel europeo, como el carnaval o las ferias de vidrio y platería. Las calles estaban copadas por las tiendas más cosmopolitas de la Península. Confiterías, droguerías, joyerías..., su proximidad al mar hacía que fueran las primeras en recibir las mercancías más codiciadas y procedentes de todo el mundo.

Por aquel entonces, el Born ya era un barrio diferente, un barrio dinámico, vanguardista y multicultural. Hoy, después de un pequeño periodo de decadencia, se reivindica más que nunca como eje neurálgico y comercial de la ciudad, heredero de su tendencia moderna pero siempre fiel a su tradición artesana.

Situado entre la Vía Laietana, el Arco del Triunfo y la Barceloneta, el Born tiene en la **Basilica de Santa María del Mar** su epicentro. Esta iglesia, construida a finales del siglo XIV, es todo un exponente del gótico catalán. En torno a ella se reparten multitud de terrazas, bares y restaurantes que hacen del templo un punto de encuentro obligado en toda Barcelona.

Este lugar es ideal para comenzar cualquier ruta a pie por el barrio. Su calles, independientemente de la época del año, siempre rebosan ambiente. Tiendas de moda, artículos *vintage*, galerías de arte, restaurantes tradicionales o exóticos, originales tabernas, exclusivos pubs o tranquilos cafés. La oferta en el Born es inagotable y así lo quieren demostrar los jóvenes empresarios que cada vez apuestan más por esta zona para desarrollar su negocio.

La **calle Montcada** es, sin duda, otro de los lugares ineludibles en cualquier visita a la Ciudad Condal. En su día fue escogida por los nobles y burgueses catalanes para construir sus viviendas y por ello es hoy la calle con más palacios por metro cuadrado. El Palacio Aguilar, Cervelló, de Dalmases, el Meca o el del Baró de Castellet destacan dentro de este recorrido por el medioevo catalán.

En el último de estos palacios se encuentra el **Museo Picasso**, que atrae cada día a cientos de turistas. Esta galería, inaugurada en 1963, presume de tener más de 4.000 obras de la etapa de formación del artista malagueño y de su vínculo con Barcelona. Además de este museo, el Born acoge otros centros de arte, como el Museo Europeo de Arte Moderno, la Galería Maeght o Montcada, el Barbier-Mueller o el Disseny Hub Barcelona.

Siguiendo con la oferta cultural, el **Palau de la Música** es una auténtica joya de la arquitectura modernista catalana. Fue construido a principios del siglo XX por el arquitecto Lluís Domènech i Montaner como sede del Orfeo Català. De este edificio destaca tanto su fachada, con increíbles mosaicos, como su interior, con la enorme e impresionante sala principal decorada con motivos florales, bustos de músicos, esculturas de musas y presidida por el lucernario central. Asistir aquí a un concierto es un auténtico privilegio.

Sin embargo, no todo es arte en el Born. De hecho, es de los principales focos de ocio de Barcelona por su infinidad de bares, cafeterías, restaurantes o pubs. El **Mercado del Born**, además de albergar el tesoro arqueológico de la Guerra de Sucesión (1714), cuenta con una buena variedad en restauración, como la cervecería 300 Born, perfecta para tomarse un buen vermut. Ahora bien, si lo que quiere es probar el cava, le recomendamos que vuelva a la calle Montcada y vaya al Xampanyet, uno de los bares más populares y auténticos del Born.

Las tiendas de moda son el tercer gran pilar de este barrio, junto con el arte y la restauración. En esta zona tan fácil es comprar en las grandes y más exclusivas marcas como en las pequeñas tiendas de diseñadores locales o extranjeros. Estos últimos conservan el espíritu artesanal original del Born, en búsqueda continua de lo vanguardista.

Ambiente en torno a la Basilica de Santa María del Mar; debajo, una de las calles comerciales.

A la izquierda, edificio del Mercado del Born, que hoy es un centro cultural. Debajo, una de las pequeñas galerías de arte que abundan por todo el barrio.

Los jóvenes diseñadores han encontrado en el Born un buen lugar para darse a conocer.

Además de establecimientos textiles, se esconden en esta zona comercios de antigüedades, peluquerías de lo más modernas, heladerías artesanales, creperías, joyerías o teatros.

Que lo nuevo se mezcle con lo viejo no es un tópico si hablamos del Born. Aquí las últimas tendencias salen a flote sin olvidar en ningún momento el modo de hacer de toda la vida. El resultado: el barrio más de moda de Barcelona.

GUÍA PARA EL VIAJERO

➡ **CÓMO IR.** Las dos mejores formas de llegar a Barcelona son el avión (aeropuerto de El Prat) y el AVE (estación de Sants). El Born se encuentra a cinco minutos a pie desde la plaza de Cataluña en dirección a la Barceloneta, entre el parque de la Ciudadela y Vía Laietana. La parada de metro más cercana es Jaume I (línea 4).

➡ **DÓNDE DORMIR.** La oferta hotelera es muy variada. El hotel K+K Picasso es de los de mayor categoría, con su bar y bistró, terraza con piscina y sala de reuniones. El Catalonia Born cuenta con unas instalaciones de calidad, entre las que destacan el restaurante o el spa.

➡ **DÓNDE COMER.** En el 7 Portes, uno de los locales con más solera del barrio, se pueden degustar las mejores especialidades catalanas y mediterráneas. El Montiel es de los más famosos por su cocina innovadora que emplea productos autóctonos.

Día de Navarra

El concierto más entrañable del Orfeón

Decenas de orfeonistas y exorfeonistas se subieron al escenario del Baluarte para actuar ante una sala abarrotada de gente

MARTA BAIGORRI
Pamplona

Que un joven de 23 años disfrute de la misma música que su abuela resulta extraño. Casi una proeza. Pero el Orfeón Pampilonés, que este año celebra su 150 aniversario, acumula tras de sí diversas historias que demuestran que es posible. Ayer, sobre las tablas del escenario principal del Baluarte, la agrupación musical ofreció un concierto ante una sala abarrotada, calificado desde la organización como "el más entrañable" de cuantos se han llevado a cabo este año. Junto a los miembros habituales del Orfeón Pampilonés, decenas de exorfeonistas se sumaron para celebrar el Día de Navarra por todo lo alto. Al frente de todos ellos, un acelerado Igor Ijurra reconoció en los instantes previos a la actuación que a lo largo de los cinco ensayos, los exorfeonistas habían mostrado "un gran empeño" para dar la talla sobre el escenario. "En algunos casos, se trata de gente que lleva muchos años

sin cantar. Evidentemente, harán lo que puedan. Pero lo importante de hoy es homenajear a los centenares de exorfeonistas que han pasado por la agrupación, haciéndola posible, sobre todo ahora, que estamos viviendo un momento especialmente bueno", señaló Ijurra.

El concierto, dividido en dos partes de 25 y 35 minutos respectivamente, apostó por un programa de marcado carácter navarro, a excepción de la obra *Odi et amo* de Carl Orff. "La gran mayoría de los autores de las obras que se van a cantar hoy tuvieron una relación directa con el Orfeón", añadió Ijurra. Joaquín Larregla, el que fuera una de los grandes músicos navarros del siglo XIX, dedicó alguna de sus composiciones al Orfeón, mientras que Eduardo Mocoroa, tolosarra, mantuvo una estrecha amistad con Remigio Múgica, que dirigió la entidad durante muchos años. De acuerdo con "el empeño" de la agrupación, el público que acudió ayer al concierto escuchó en primicia las obras de dos autores navarros: el fallecido Lorenzo Ondarra y Koldo Pastor. "El domingo pasado actuamos en el Palau de la Música de Barcelona. Hoy repetimos parte del repertorio que ya estrenamos allí: tres de las siete canciones populares catalanas de Ondarra y otras tres de las cuatro canciones vascas de Pas-

Contraltos orfeonistas y exorfeonistas, cantando ayer.

SESMA

tor", añadió Ijurra.

Orfeonistas y exorfeonistas

En la primera parte del concierto, únicamente los miembros del Orfeón ocuparon el ancho del escenario. Entre ellos se encontraba Daniel Sánchez Landibar, de 23 años, quien hace un mes dejó atrás la categoría juvenil para integrarse en las filas de la agrupación musical junto a su padre y su madre. "Hoy es un día especial, porque mi abuela, Elena Goñi, también va a cantar con nosotros. Tres generaciones en un mismo escenario",

señaló el joven, quien entró a formar parte del Orfeón hace cinco años, poco después que su padre. "Entre él y un amigo hicieron que me entrara el gusanillo", añadió.

Tras una pausa de quince minutos dio comienzo la segunda parte, en que todos los exorfeonistas, así como algunas juveniles, hicieron su aparición en escena. Fue el caso de María Sagrario Aramburu Olasagarre, quien entró a formar parte del Orfeón a los 14 años, siguiendo los pasos de su hermana mayor. "Entré en 1944 y un año después, en el 45, fui solista

por primera vez en Barcelona", señaló Aramburu, de 85 años y puede presumir de haber conocido a buena parte de los directores que han llevado la batuta del Orfeón en el pasado. "Me casé en el 56 y en el 58 tuve a mi primer hijo. Pensé que volvería pronto, pero después tuve nueve hijos más, así que hasta la década de los 80 fue imposible", dijo Aramburu, quien compartió escenario ayer junto a dos de sus hijos.

Por su parte Ainhoa Lizarralde, de 21 años, era una de las benjamínas del grupo. "Empecé a cantar a los cinco años en el coro infantil y de ahí en la escolanía. A los 17 pasé a la categoría juvenil y hasta hoy", dijo la joven, quien ayer se mostraba especialmente tranquila. "Son ya muchos conciertos", reconoció Lizarralde, que actuó también el pasado domingo en Barcelona.

Al cierre del concierto, el barítono Silvano Baztán Guindo, de 56 años, protagonizó un solo en la jota de Joaquín Larregla *Navarra siempre p'a adelante*. "Nací en un ambiente musical. Mi padre, Silvano Baztán Rodrigo, fue solista durante muchos años y mi madre también perteneció al Orfeón. Ahora tengo una hija en la escolanía", señaló Baztán, al tiempo que reconoció: "El concierto de hoy tiene un punto de emoción".

El Orfeón, con los orfeonistas de uniforme y los exorfeonistas de negro, canta el Himno de Navarra con el Baluarte puesto en pie. SESMA

Un año de celebraciones

El Orfeón Pamplonés ha conmemorado su 150 aniversarios con conciertos en Navarra, España y Londres

DN Pamplona

Desde el 3 de enero, cuando los 270 miembros del Orfeón Pamplonés y de sus coros jóvenes subieron al escenario del Baluarte, la masa coral pamplonesa ha celebrado de diferentes formas sus 150 años. El Orfeón nació en 1865

de la mano de Conrado García y un grupo de personas que querían enseñar música a los artesanos de la ciudad.

Las celebraciones han llevado a los coralistas a Londres, donde participaron en los Proms de la BBC, uno de los festivales más importantes de Europa, con la Misa en Fa Menor de Bruckner.

A finales de septiembre, su escenario fue la Plaza de Toros de Pamplona, donde se reunió con agrupaciones culturales populares como la Comparsa, La Pamplonesa, Danzaris de Duguna, Txistularis Municipales y Gaite-

ros de Pamplona. También ofreció conciertos con Erramun Martikorena en Pamplona y Zugarramurdi, y el pasado fin de semana estuvo en el Palau de la Música de Barcelona.

El Orfeón, además, ha recibido el reconocimiento de Pamplona: el parque situado en las antiguas instalaciones de Pamplonica lleva su nombre, un orfeonista lanzó el chupinazo el 6 de julio, recibió el Gallico de Oro de Napardi...

Las celebraciones terminarán el día 18, cuando vuelvan a interpretar la Misa de Bruckner, esta vez en Baluarte.

SOBRE EL ESCENARIO

ORFEONISTAS

SOPRANOS: M^{ra} Paz Arizkun González, M^{ra} José Barberena Ilarregui, Nerea Castellot Arechederra, Maite Cebrian Zugarramurdi, Edurne Cervantes Galarza, M^{ra} Cruz Corral Cinto, María Echeverría Zubieta, Marian Ederra Sanz, Diana Escriche Pola, María Etxamendi Tiebas, Tere Flores Araña, Anita Franczak, Cristina García Rabasa, Ana Irazo Avelino, María Elena Landibar Goñi, Maite Martínez de San Vicente, Itziar Miqueo Guembe, Lierni Ortiz Ciriza, Saioa Otín Arizaleta, Begoña Pejenaute Pejenaute, Ana María Pérez Cabanes, Milagros Pérez Fortels, M^{ra} Carmen Rey Valentín, Patricia Rodero Oscos, M^{ra} José Ruiz Alonso, Fabiola San Juan Elizalde, Patricia Sánchez Pérez y Esther Sanz Lezaun.

CONTRALTOS: Ainhoa Lizarralde, Aurora Alfonso de Esteban, Lydia Arellano Zozaya, Raquel Arilla Cañas, Ana Arregui Echeverría, Raquel Barba, Aimara Chivite Chivite, María Ederra Sanza, Sagrario Garaikoetxea Aranburu, Irazu Hermoso de Mendoza Tirapu, Laura Lora Ribas, Laura Mena, Maite Mendoza, Edurne Ruiz, Oihana Saez González y Maite Salaverri Sesma.

TENORES: Juan Mari Alemán Irungarai, Iosu Anaut Domeño, Javier Arizmendi García, Carlos Burguete Elarre, Jesús Fernando Díaz González, Koldo Etxeberria Villar, Juan Gainza Berro, Joseba Garde Aguerri, Xabier Garin Rodrigo, Fermín Guerdian Ciganda, Alberto Ilarregui Miranda, Joaquín Iturralde Lázaro, Joaquín Jabat Churio, Javier Leoz Aristu, Pedro Lizarraga Goñi, Álvaro Lorca Moreno, Juan Romero Roldán, Óscar Salvach Muñoz y José Miguel Serrano Maya.

BAJOS: Jesús María Aldaz Ilzarbe, Javier Aranegui Huarte, Juan Antonio Armendariz, Javier Artieda Belza, Bernardo Belloso García, Carlos Del Río Bocio, Javier Elío Sánchez, Pablo Ganuza Núñez, Patxi Garaikoetxea Aranburu, Javier Garayoa Idoate, Leandro Garciandía Iriarte, Benito Gorricho, Santos Iribarren Sagües, Iván Luque Martínez, Josetxo Mendía, Pablo Pérez Ortiz, Joseba San Martín Menendez, Daniel Sánchez Landibar, Daniel Sánchez Riveros, Carlos Solchaga Ibero, Jesús Ulayar Echarrí y Javier Úriz Ancizu.

EXORFEONISTAS

SOPRANOS: María Teresa Argain Munarriz, M^{ra} Paz Arizkun González, Sonia Arteaga San Miguel, María Angeles Avizanda Maisterra, Itziar Azpíroz Alkoz, María Dolores Basarte Asín, Mila Burgaleta Bonilla, Ana Cía Lecumberri, Estibaliz Delgado Puen-

te, Pilar Ezpeleta Iturralde, María Ido-ya Fernandez Gavilán, Alicia María Garralda Oroz, María Pilar Garro Martínez, María Teresa Gutierrez Marco, Isabel Huarte Berisa, María Laiglesia Lizarazu, Myriam Lander Andueza, Irazu Larrión Garraioa, M^{ra} Cristina Lecea Juarez, Lourdes Mahillo Monte, Eva Martínez Huarte, Rosa María Mendive Urtasun, M^{ra} Lourdes Moratín Olorón, Blanca Ollaquindia Fernandez, Charo Padilla Chacón, Ana Rosa Recarte Flamarique, María Teresa Sergio Aguilera, María Josefa Urdaniz Ferreiro, María Lourdes Vallejo Erce, Ana Vera Tantos, María Asunción Vidaurte Donamaria y Marta Yáñez Andueza.

ALTOS: M^{ra} Sagrario Aramburu Olasagarre, Genoveva Ardanaz Labari, María Ángeles Arnedo Martínez, María Belén Asenjo Guillén, Susana Azcona Biurrun, María Luisa Berisa Salvador, Gloria Berisa Salvador, Alicia Butrón Lumbreras, María Jesús Cabañas Ferrer, Cristina Casla Ozcoide, María Sagrario De Viguri, Arantxa Fernández Razquin, María Teresa Gastesi Sorbet, María del Mar García de Pablos, Elena Goñi Donazar, Miren Huarte Tohane, Silvia Jimeno Martín, Blanca Langarica Izco, María José Liso Aldaz, Mercedes Moreno Sagaseta de Ilurdoz, María Pilar Múgica Munarriz, María Pilar Ramírez Villegas, María Teresa Romero Roldán, Esther Salinas Aragón, Camino San Martín Arregui y Sagrario Santiago Aguinaga.

TENORES: Adrián Gorrindo Juan José, José Ignacio Álvarez Argain, Javier Arraiza Donázar, Ángel F. Cabezon Legarda, Juan Miguel Echarrí Michaus, Epifanio Echauri Vela, Imanol Erkiza Imaz, Josetxo García Santxotena, Ángel Gárriz Napa, Alfredo Igarua Ayerra, Roberto Itoiz Alfaro, Jesús María Leoz Sarasa, Yániz Eufasio López de Dicastillo, José Luis Macua Lizarraga, Luis Morales Ameztegui, Javier Ollo Prat, José María Pérez Yoldi, Iñigo Redín Michaus, José María Suberviela Larrea y Antonio Villanueva Lorea.

BAJOS: Josep Agustí de Ciurana, Jaime Andueza Beramendi, Pedro María Armiño Juaniz, Pablo Azpeitia Martínez, Silvano Baztán Guindo, Julio Carrascón Aznar, Gregorio Iñigo San Gil, Jesús María Iricibar Hurtado, Ángel M^{ra} Irigoyen Barrio, Luis María Lasheras Arizcuren, Miguel Leoz Sarasa, Patxi Lerga Imirizaldu, José Luis Lizarraga Irazoz, Jesús María Mangado Urdaniz, Gabriel Martiarena García, Hilario Muñoz Bahamonde, Alfonso Olaz Garayoa, Jesús María Parado Erro, Gonzalo Remírez de Esparza, Javier Romero Roldán y Jesús Sorozábal Ostolaza.

► 4 Diciembre, 2015

LITERATURA ANIVERSARIO

LA 'ILUSTRACIÓN' EN CATALÁN

La Gran Enciclopèdia Catalana celebra sus 50 años con una fiesta literaria y el espectáculo 'Llum de paraula' en un Palau de la Música lleno hasta la bandera de personalidades del mundo editorial, cultural y político

VANESSA GRAELL BARCELONA

Explicar el mundo en catalán. En una época de represión y dictadura. Como lo hicieron los italianos con su Enciclopedia Garzanti a principios de los 60, a la manera científica de Diderot y Voltaire con la *Encyclopédie* de la Ilustración. Así nació, en un gris 1965, la idea transgresora y libertaria de crear la primera Enciclopèdia Catalana, hoy convertida en un grupo editorial y que anoche celebró su 50 aniversario en un Palau de la Música repleto hasta la bandera, con personalidades del mundo editorial y cultural, además de un desfile de políticos: el president Artur Mas, la plana mayor de Convergència y los ex presidentes Jordi Pujol y José Montilla.

«50 años después de su creación, en un país y un mundo diferentes y en permanente transformación, el Grup Enciclopèdia Catalana se mantiene firme en la apuesta por el rigor, la seriedad, el riesgo y la creatividad», resaltó el presidente de la Fundació Enciclopèdia Catalana, Jordi Porta. Y uno de los primeros editores y directores científicos de la Enciclopèdia, el biólogo Ramon Folch, recordó los inicios difíciles, precarios, cuando un grupo de intelectuales, estudiantes y académicos se reunía en una pequeña oficina de la plaza Universitat para redactar a mano las primeras entradas de un proyecto que, entonces, parecía una quimera: «Era la época preinformática. Fue una manualidad heroica, una artesanía». Si en

El president Artur Mas y el director de Enciclopèdia, Albert Pèlach. J. SOTERAS

El ex president Jordi Pujol y el ex conseller Antoni Castells. JORDI SOTERAS

el XVIII, los filósofos franceses lucharon contra el oscurantismo político y religioso con su voluminosa *Encyclopédie*, los intelectuales de izquierdas –aunque luego virarían hacia el signo convergente, de hecho, Banca Catalana tuvo un papel destacado en la financiación de la Enciclopèdia– hicieron lo mismo en una España franquista, empeñados en explicar la ciencia, la historia y la cultura en catalán.

En la celebración del aniversario no faltó alguna que otra proclama independentista (*Volem poder i poderem*, se arrancó Folch parafraseando a Virgilio) y nada sutiles mensajes a la CUP: «La elaboración de la Enciclopèdia no estuvo exenta de tensiones. Pero el desacuerdo del camino no puede impedir alcanzar los objetivos. Y quien quiera escuchar, que escuche», añadió Folch, cosechando aplausos de un público entregado.

Como alegoría de los valores de la Enciclopèdia, el Palau acogió el experimental espectáculo *Llum de paraula* (un título tomado de Martí i Pol), que fusionó danza, poesía y música en una pieza arriesgada, propia del teatro más alternativo. Redobles de batería; bailes callejeros, casi tribales; líricos momentos de ballet y solos poéticos para condensar la tradición literaria catalana, con versos clásicos de Salvador Espriu, Jacint Verdaguer o Joan Maragall intercalados con las estrofas contemporáneas de David Jou, Joan Margarit o Mireia Calafell. Las hermanas Clara y Ariadna Peya –la primera es pia-

nista y compositora, mientras que la segunda es bailarina y coreógrafa– materializaron en el escenario modernista de Domènech i Montaner conceptos como tierra y lengua, espacio y cosmos, futuro y esperanza.

En este medio siglo, Enciclopèdia ha superado el Franquismo, varias crisis económicas, la pérdida de su mítica librería Proa... Y encara el futuro con una estrategia muy clara: recuperar al público adulto después de que sus sellos Proa y Pòrtic quedaran en manos de Planeta. Y ahí entra la figura de la entusiasta Iolanda Batallé, escritora y directora editorial

«QUEREMOS CONSTRUIR FUTURO, INNOVAR E INFLUENCIAR EN EL PANORAMA CULTURAL DEL PAÍS», REIVINDICÓ JORDI PORTA

de La Galera, que ha diseñado un plan –con los nuevos sellos Cathedral, Rata y Bridge– para atraer al lector adulto con libros de calidad sin renunciar a lo comercial, siguiendo el espíritu de editoriales independientes como Asteroide o Males Herbes. «Queremos construir futuro, innovar e influenciar en el panorama cultural del país, como lo hemos hecho en los últimos 50 años», reivindicó Porta. Porque el mundo en catalán tiene que seguir explicándose.

► 4 Diciembre, 2015

Jordi Porta, ahir en la festa d'Enciclopèdia Catalana, i un moment de l'espectacle 'Llum de Paraula' ■ JOSEP LOSADA

Enciclopèdia Catalana reivindica el seu paper en la construcció del país en la festa del 50è aniversari

Projectes d'ahir, reptes d'avui

Valèria Gaillard
 BARCELONA

"Que hi ha algun nen a casa? Algun nen o nena que estudiï?" Aquesta era la pregunta que el venedor de l'Enciclopèdia Catalana sabia que li obriria les portes i li ficaria el contracte a la butxaca. "Qui no recorda la visita del venedor de l'Enciclopèdia?", somreia ahir el periodista Antoni Bassas, que va evocar així el començament d'aquella epopeia que va engesar en ple franquisme, el 1965, quan la llengua i la cultura catalana maldaven per sobreviure. Aleshores va començar a redactar-se la Gran Enciclopèdia Catalana sota l'impuls de Max Cahner i Enric Lluch, i els volums il·lustres de la GEC van anar introduint-se a les llars de tot el país. "Qui no ha dinat alguna vegada en una casa on els lloms verds de lletres daurades fan de decorat?", bromejava Bassas. Aquest periodista de renom va ser

l'encarregat de presentar la festa del cinquantè aniversari de l'Enciclopèdia Catalana ahir al Palau de la Música Catalana, un espectacle multidisciplinari i poètic en el qual van córrer personalitats del

"Ara tenim un projecte de gran transcendència i això és gràcies a iniciatives com la GEC", diu Folch

món cultural —Jaume Cabré, Àlex Broch...— i polític, encapçalats pel president de la Generalitat en funcions, Artur Mas.

"El projecte inicial era fer una enciclopèdia universal incloent la cultura catalana, que s'havia silenciat", va explicar Jordi Porta, president de la Funda-

ció Enciclopèdia Catalana. "S'esperaven 10.000 subscriptors i l'any 1980 superàvem els 62.000!"

"Era un somni, un projecte quimèric", va dir el biòleg Ramon Folch, que va integrar el primer grup de redactors que, l'any 1965, es va posar a escriure els primers articles en una petita oficina de la plaça Urquinaona. Aleshores no tenien màquines d'escriure (tampoc sabien mecanografia) i els articles —va subratllar— es redactaven a mà. "Cada entrada tenia un sistema de remissions molt complex, de manera que cada nou article s'havia de revisar tot, una singularitat no prou apreciada." Però el desafiament va tenir la seva recompensa i l'èxit de l'Enciclopèdia va superar qualsevol expectativa, "ens va desbordar". D'això han passat cinquanta anys. La GEC ja està tota digitalitzada i consultable a la xarxa, però els desafiaments

continuen sobre la taula. "Ara en tenim un de la més gran transcendència, un gran projecte de futur col·lectiu, i això és gràcies al fet que, en moments de precarietat extrema, van tirar endavant iniciatives culturals com la GEC". I hi va afegir, fent referència a la situació política actual: "Els desacords del camí no poden impedir els resultats de l'objectiu."

El Palau es va convertir en un cau fumejant i immers ara en un vermell sang, ara en un mosaic de raigs blancs en l'espectacle *Llum de paraula*, de la companyia L'Era dels Impuxibles. Combinant música, dansa i poesia, els artistes —peus nus, cabellera a l'aire— van viatjar de "la terra i la llengua" fins "al futur i l'esperança" a partir de versos de músics de Martí Sales, Joan Margarit, Joan Vinyoli, Salvador Espriu, Miquel Martí i Pol i Sònia Moll, entre d'altres. ■

CRÍTICA DE TEATRE LÍRIC CATALÀ

Catalanisme inofensiu

La Santa Espina

Autor: Enric Morera (1907), sobre un text d'Àngel Guimerà
Intèrprets: David Alegret, tenor; Anna Alàs i Jové, soprano; Enric Martínez Castignani, baríton; Sergi Mateu, narrador. Coral Polifònica de Vilafranca. Dir.: David Hernández i Urpí. Orquestra Simfònica del Vallès
Direcció: Rubén Gimeno
Lloc i data: Palau de la Música Catalana (2/XII/2015)

ROGER ALIER

Ben curiosa la coincidència de concerts: el de l'Orfeó Català, el dia 1, amb el *Cant de la Senyera* dedicat a la memòria d'Enric Àlvarez, que fou secretari de la Junta de l'Orfeó, i el 2, amb una obra destacada d'Enric Morera, que fou director de la coral Catalunya Nova, precisament molts anys rival de l'Orfeó. Morera fou l'impulsor d'una varietat de teatre musical al qual donà el nom de Teatre Líric Català, per apartarlo de qualsevol contacte amb la sarsuela i, impulsat pel seu wagnerisme, donà a les seves partitures un component simfònic immens, amb metall i percussió a pleret. El 1907 va obtenir un èxit immens (com recull la *Revista Musical Catalana* del moment) amb aquesta història (bastant infumable, sigui dit de passada) en

què enmig de bruixes i bruixots, prínceps i princeses i esclaves apareixen de sobte unes captives catalanes (!) que són les que canten la famosa sardana que el públic va aplaudir, ara també amb gran entusiasme, i que Rubén Gimeno, pulcre capdavanter de l'orquestra, que va portar amb mà mestra, va fer repetir.

L'obra, en conjunt, és un pèl estreta de pit, les intervencions solistes són escasses i apartades, i això fa que calgui un narrador (Sergi Mateu) que ens va explicar les transformacions màgiques que es van succeint a l'entorn d'un príncep enamorat (Arnold) que recupera el tron quan el seu rival Gue ridó fa un petó a la bonica Maria, que tenia un reliquiari amb una "santa espina" atribuïda a la corona de Crist. Una amalgama difícilment digerible que Morera va embolcallar amb la seva música de ressons wagnerians, tant que en algun moment no ens hauria sorprès veure aparèixer en escena una valquíria o el drac Fafner.

El conjunt vilafranquí va cantar amb solvència, i els solistes (David Alegret, Anna Alàs i Enric Martínez Castignani, van exhibir les seves qualitats vocals a plena satisfacció de tots els presents, que van viure encuriosits aquest retorn al passat, provocat per l'estúpida prohibició que va mantenir apartada del públic aquesta bastant inofensiva reivindicació catalanista.●

▶ 4 Diciembre, 2015

Les paraules que van fer un país

EL MIRADOR

Josep Massot

Enciclopèdia Catalana: "Enciclopèdia universal i destacada obra de referència de la situació cultural, social i econòmica dels Països Catalans". Així s'autodefineix la Gran Enciclopèdia Catalana, que ahir va celebrar els seus cinquanta anys amb un espectacle de música i ball al Palau de la Música.

El primer director, Jordi Carbonell, no va poder assistir a l'acte "per raons d'edat", així que va ser Ramon Folch, que era l'adjunt de direcció de l'àrea de ciències, l'encarregat de recordar els inicis del projecte. Tots dos acabarien sent expulsats del projecte inicial. A la cua d'entrada al recinte, Jordi Pujol avançava tímid, amb la seva dona Marta Ferrusola. Una dona se li va acostar per recordar-li una visita al seu poble i com la revista *Germinabit* va donar pas a *Serra d'Or*. La Gran Enciclopèdia va ser idea de Max Cahner, va dir l'expresident, "però qui sap més d'això és el pare Massot". Pujol va voler ser enmig del públic, allunyat de la presidència d'Artur Mas.

Ramon Folch va recordar que tot va començar en una petita oficina de la plaça Universitat el 1965, on es reunia un reduït grup de persones, encoratjades primer per Max Cahner i Enric Lluch i després per Jordi Carbonell. Cinc anys més tard apareixia el primer volum de l'obra que va arribar als quinze volums. "El que va començar volent ser una traducció del diccionari italià Garzanti va acabar convertint-se en una gran enciclopèdia catalana, que no era ni gran, perquè n'hi havia de més grans, ni enciclopèdia, perquè era un diccionari, ni catalana, perquè era universal".

Folch va recordar les enormes

JORDI ROVIRALTA

Un moment de l'espectacle ideat per Marc Rossich i Marc Angelet

La Gran Enciclopèdia Catalana celebra els seus cinquanta anys amb un espectacle al Palau de la Música

dificultats que van haver de superar, amb un règim franquista contrari a la cultura i la llengua catalana. "Va ser un moment, va dir Folch, en el qual la societat civil catalana va reaccionar i va fer possible un projecte coral en què va participar tot el món intel·lec-

tual català. Volíem publicar-la de cop, però les nombroses incidències econòmiques ens van obligar a treure-la per fascicles. No teníem ni màquines d'escriure ni redactors capacitats per escriure a màquina. La vam fer a mà, va ser una manualitat històrica".

El 1967 Ramon Folch tenia vint anys. "Fèiem reunions interminables que acabaven de matina. Ens pensàvem que en vendríem deu mil exemplars, i al final en vam acabar venent centenars de milers".

El projecte va ser tempestuós i hi va haver acomiadaments, picaresques i ferides que encara que-

den obertes. Per això, Ramon Folch va dir que, després de cinquanta anys, ha arribat el moment de fer una història de la Gran Enciclopèdia Catalana, on es pugui explicar tot el que va passar". Les discrepàncies i el caos econòmic van portar que els intel·lectuals que van iniciar el projecte quedessin marginats quan la Fundació Enciclopèdia Catalana es va fer càrrec de la iniciativa, com han explicat Josep Benet i Joaquim Molas.

Segons Ramon Folch, "la història no va estar exempta de tensions perquè reunia posicionaments molt diversos i una escassa habilitat per gestionar les discre-

pàncies. Hi va haver incomprendensions. Jo en vaig ser objecte i també en vaig ser causa". I alçant la veu, va dir que "la lliçó és que el desacord del camí no pot impedir els resultats de l'objectiu, i qui vulgui entendre-ho, que ho entengui", en una al·lusió a l'actual impasse del procés sobiranista. Al·lusió que va rematar amb els versos que Virgili va prendre

Ramon Folch diu que ha arribat el moment d'escriure la veritable història del projecte iniciat el 1965

d'Els Argonautes. Possum quia possent videntur, és a dir, poden perquè creuen que poden. "Nosaltres vam poder en condicions més extremes tirar endavant un projecte sense el qual no estariem on estem".

Jordi Porta, president de la Fundació Enciclopèdia Catalana, va emfatitzar el repte futur del grup editorial, ara en societat amb Planeta al Grup 62 i els seus projectes propis.

Després dels parlaments va començar un espectacle de música i dansa, ideat per Marc Rosich i Marc Angelet, amb L'Era de les Impuxibles, la companyia de les germanes Clara i Ariadna Peya, que van posar a ballar les paraules dels poetes, que enllaçaven autors històrics com Verdader i Espriu amb joves com Mireia Calafell i Josep Pedrals. Un espectacle amb gust de funció escolar, de la terra al cosmos i al futur i a l'esperança, tot jugant amb els colors vermell, blau i blanc, buscant la llum de les paraules, que segons Rossich i Angelet "és l'aprenentatge, la cultura, el saber d'un poble que s'aplega al voltant dels mots i que es defineix a partir d'ells".●

► 4 Diciembre, 2015

La farmaceutica de l'amor

NOA CELEBRA EL PROPER DIMECRES 25 ANYS DE TRAJECTÒRIA MUSICAL AL LICEU, ENVOLTADA D'AMICS

ORIOI RODRÍGUEZ

Noa està celebrant **el vint-i-cinquè aniversari** de trajectòria musical amb una gira que dimecres vindrà arribarà a Barcelona. Una vetllada del tot especial, programada dins de l'edició d'enguany del **Festival Internacional de Jazz de Barcelona**, en què la intèrpret de *Beautiful That Way* estarà acompanyada, a l'escenari del Gran Teatre del Liceu, d'amics com Joan Manuel Serrat, Joaquín Sabina, Jorge Drexler i Miguel Poveda. Només tenia 16 anys, però Achinoam Nini va decidir abandonar els Estats Units, on, poc després d'haver nascut ella, havien emigrat els seus pares per completar la seva formació acadèmica. Ara, **fent el camí a la inversa**, tornava tota sola al seu país, Israel, per seguir els estudis musicals. Va ser allà on va començar a pujar als escenaris.

Acompanyada de grans artistes
Tot i el seu **esperit pacifista**, Nini, que poc després adoptaria el nom artístic de Noa, va

Noa, molts anys de bellesa a la seva manera.

haver de complir els **dos anys de servei militar** obligatori. Enrolada en una unitat especial dedicada als espectacles i l'entreteniment, solia oferir concerts per als soldats. Si més no, **un inici curiós d'una trajectòria** que, amb el temps, la portaria a actuar a auditoris de la mística del Carnegie Hall de

Nova York, l'Olympia de París, el Coliseu de Roma, The Barbican de Londres i **el Palau de la Música de Barcelona**, i a compartir experiències artístiques amb Sting, Stevie Wonder, Serrat, Andrea Bocelli, Carlos Santana, Miguel Bosé, Sheryl Crow i George Benson. Una carrera que va començar

als 90 i va viure un dels moments de màxima popularitat amb la gravació del tema central de la pel·lícula ***La vida és bella***, del cineasta italià Roberto Benigni.

Admiradora de Barcelona
El mes de gener passat, Noa afegia ***Love Medicine*** (2015)

a la seva nòmina discogràfica. Potser perquè va finançar la gravació a través d'una **campanya de micromecenatge**, la cantant descriu l'àlbum com un treball que ha trobat la influència principal en la sensació de llibertat. Un nou disc que presentarà dimecres vindent al Gran Teatre del Liceu, en un concert que també servirà per celebrar **el vint-i-cinquè aniversari** de la seva trajectòria musical.

"Quan he cantat a Barcelona", afirma Noa, "sempre ha estat fascinant i apassionant. El públic ha estat càlid i entusiasta, curiós i encantador. A aquesta ciutat de parla i cultura precioses no puc deixar d'estar-li agraïda eternament". Sota la direcció artística del seu inseparable **guitarrista Gil Dor**, Noa recorre els moments més significatius del seu repertori, cantats en anglès, hebreu, iemenita, castellà i català.

NOA

ESTIL: POP, JAZZ, WORLD MUSIC. LLOC: GRAN TEATRE DEL LICEU. LA RAMBLA, 51-59. DIA: DIMECRES 9. HORA: 21H. PREU: ENTRE 24 I 65€.
● Proticketing.com/the/project

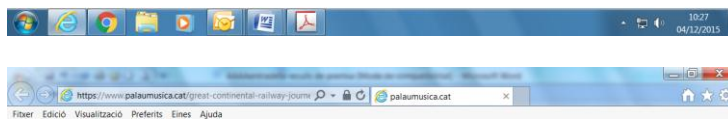
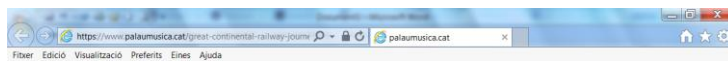
BBC

Programa **Great Continental Railway Journeys**, emissió 28-11-2015

Presentat per **Michael Portillo**. En aquesta ocasió Portillo viatja a Barcelona i visita el **Palau de la Música Catalana** i conversa amb **Víctor Garcia de Gomar**. El periodista assisteix a una interpretació del *Cant de la senyera* a càrrec del **Cor Infantil de l'Orfeó Català**.

Enllaç:

https://www.palaumusica.cat/great-continental-railway-journeys_376104.mp4

REVISTA MUSICAL CATALANA

Crítica

Un concert particular amb John Rutter

Redacció on 4 desembre, 2015 / Comments closed

© Lorenzo di Nozzi

CICLE CORAL ORFEÓ CATALÀ. Orquestra Camera Musicae (Tomàs Grau, director). Cor de Noies de l'Orfeó Català (Buia Reixach i Feixes, directora). Cor Jove de l'Orfeó Català (Esteve Nabona, director). Elin Manahan Thomas, soprano. Catrin Finch, arpa. Dir.: John Rutter. Obres de John Rutter. **PALAU DE LA MÚSICA. 26 DE NOVEMBRE DE 2015.**

Per Mila Rodríguez Medina

Compositor favorit de la Casa Reial britànica i amb una extensa creació de música sacra: particular definició per a un dels compositors més interpretats del món. John Rutter va visitar el Palau de la Música Catalana el 26 de novembre passat per dirigir un concert amb algunes de les seves obres més destacades amb les veus de les formacions de la casa. El Cor Jove i el Cor de Noies de l'Orfeó Català van interpretar les obres *Look at the world*, en una versió traduïda al català, i *Magnificat*, acompanyats de Camera Musicae. L'orquestra de cambra també és una de les residents al Palau de la Música i va interpretar, a més, la *Suite lyrique* de Rutter.

La personalitat de Rutter és, efectivament, particular. Recollint influències de les músiques angleses i franceses de principis del segle XX, però també de la música lleugera nord-americana, el compositor presenta un estil predominantment melòdic que combina el més clar populisme amb una instrumentació clara i brillant. Les seves són composicions efectistes, però fan excel·lir les bones interpretacions dels músics, raó per la qual els seus concerts compten amb un fervor entre el públic difícil de veure en altres compositors. Deixant al marge les consideracions sobre el valor intrínsec de les seves composicions, en el concert es podia viure el gaudi dels assistents i, sobretot, dels mateixos músics, sota una molt bona direcció de Rutter. Per a la interpretació de la *Suite lyrique*, l'orquestra Camera Musicae, formació tarragonina amb programes sovint molt interessants, va tenir la participació de Catrin Finch com a solista, i l'arpista va oferir una actuació preciosa, especialment en l'últim moviment de la suite, "Rondeau", amb clares referències a la música anglesa, especialment del país de Gal·les, curiosament la mateixa procedència de la intèrpret.

Són més interessants, sens dubte, les seves composicions corals. És evident el seu coneixement dels diferents mecanismes del cor i les possibles construccions de textures; així, Rutter presenta un *Magnificat* grandiloqüent, captivador i alegre. A la vegada que el seu llenguatge és molt més cuidat i desenvolupat, la composició resultant és encara més popular i propera al públic. Rutter és també un bon director, molt clar i comunicatiu amb els músics, i amb els cantaires del Cor Jove i el Cor de Noies de l'Orfeó Català es va entendre a la perfecció. Poques vegades podrem veure aquests adolescents (d'altra banda, una de les formacions corals més destacades i de més qualitat del país) tan immersos en la seva tasca, gaudint de cada passatge i exigència.

El públic es presentava com una gran família: s'ha de dir que es podia viure l'orgull entre les butaques envers els prop de cent joves cantaires a l'escenari. Era una nit d'aquelles en què ser al Palau és com ser a casa. I es pot assegurar sense marge d'error que molts dels assistents encara canten o xiulen algunes de les

melodies de Rutter al metro, a casa o al carrer. Un concert diferent per reflexionar.

Like

Tweet

[Revista Musical Catalana](#) © 2013 All Rights Reserved

Outspoken theme by [Wpshower](#)

<http://ad.nuvol.com/openx/www/delivery/ck.php?>

caparams=2 bannerid=482 zoneid=39 cb=0oadee4a44 oadest=https%3A%2F%2Ftnc.shop.secutix.com%2Fapi%2F%2Fsamp%2FregisterVisi%3Ftracker%3DEO%252BMaoRvh4SwRnmdKkOp%26organization%3D16261%26shipmentId%3Do%2

Perc
i rea
com
dels
virtu
Amb
Slate

NÚVOL el digital de cultura

CAST@FI@RE

<http://www.nuvol.com/castafiore/>

Barcelona, 4 de Desembre 2015

Connecta't

- [Calàndria \(/calandria/\)](#)
- [Punt de llibre \(/punt-de-llibre/\)](#)
- [Homo Fabra \(/homo-fabra/\)](#)
- [El web negre \(/elwebnegre/\)](#)
- [L'Apuntador \(/apuntador/\)](#)
- [Cast@fiore \(/castafiore/\)](#)
- [Pantalles \(/pantalles/\)](#)
- [Galeries \(/galleries/\)](#)
- [Sa Il·lustrissima \(/sa-illustrissima/\)](#)

Pàgina d'informació

[Portada \(/\)](#)[Notícies \(/castafiore/noticies/\)](#)[Crítica \(/castafiore/critica/\)](#)[Entrevistes \(/castafiore/entrevistes/\)](#)[Opinió \(/castafiore/opinio/\)](#)[Vinyetes \(/vinyetes/\)](#)[L'Avenc \(/lavenc/\)](#)

Cercar

Cercar

El Rossini més espiritual al Palau

Aina Vega Rofes (<http://www.nuvol.com/autor/aina-vega-rofes>). Barcelona(<http://www.nuvol.com/lloc/barcelona>).

/ 3.12.2015

Segueix @nuvol_com

M'agrada {60}

Tuit {0}

En el marc del **Cicle Coral del Palau de la Música, l'Orfeó Català**, dirigit per **Josep Vila i Casañas**, va interpretar dimarts la *Petite Messe Solennelle* de Rossini amb **Marta Mathéu, Marina Rodríguez-Cusí, Beñat Egiarte i José Antonio López** com a solistes, acompanyats per **Josep Buforn** al piano i **Juan de la Rubia** a l'harmonium.

http://www.nuvol.com/wp-content/uploads/2015/12/orfeo-catala-antoni-bofill_16241.jpg

Orfeó Català | Foto: Antoni Bofill

Sempre ens sorprèn escoltar música religiosa de Rossini, el gran mestre de l'*opera buffa*, malgrat que sigui una pàgina habitual en el repertori per a cor, molt assequible per a l'Orfeó Català. És una obra que es va estrenar el 1864 a París amb motiu de la consagració d'una capella privada, d'aquí el seu caràcter cambrístic amb acompanyament de piano i harmonium.

Josep Vila va dirigir un cor que va estar a l'altura de la peça, amb un so compacte i mostrant diferents matisos amb cada corda, a banda que les dinàmiques van estar molt ben cuidades. La textura era esponjada i es notava que els cantaires tenien molt interioritzada la partitura. Tanmateix, a voltes mancava energia al conjunt, com a l'inici del Gloria. Al Gratias van aconseguir un piano molt subtil, i les cordes es podien distingir amb claredat. Per contra,

<http://www.nuvol.com/autor/aina-vega-rofes>**Aina Vega Rofes**<http://www.nuvol.com/autor/aina-vega-rofes>

188 articles publicats

[@ainavegarofes](#)<http://www.twitter.com/ainavegarofes>

Altres articles d'aquest autor

[IFMuC, el nou web del patrimoni musical català](#)<http://www.nuvol.com/noticies/ifmuc-el-nou-web-del-patrimoni-musical-catala/>[Iosu Yeregui: "Amb la veu cal una investigació constant"](#) (<http://www.nuvol.com/noticies/iosu-yeregui-amb-la-veu-cal-una-investigacio-constant/>)[Mompou, un músic per a pianola](#)<http://www.nuvol.com/noticies/mompou-un-music-per-a-pianola/>[La versió urbana de l'Eufònic al Santa Mònica](#)<http://www.nuvol.com/noticies/la-versio-urbana-de-leufonic-al-santa-monica/>[Juan Diego Flórez debuta com a Edgardo a Lucia](#)<http://www.nuvol.com/noticies/juan-diego-florez-debuta-com-a-edgardo-a-lucia/>

van cantar un Cum Sancto Spiritu més vigorós, tot i que hi va haver algun moment de dubte. Però on el cor va brillar va ser l'inici del Sanctus, que va sonar amb una transparència esfereïdora que donava a la peça un aire angelical.

Respecte als solistes, el més destacable del vespre va ser el baríton –que va adoptar també el rol de baix- **José Antonio López**, que va lluir un timbre rugós però clar i rodó, i va ser molt expressiu. El seu domini tècnic és indubtable i la projecció de la veu molt directa. En el Quoniam va aconseguir que una partitura molt difícil semblés d'allò més senzilla, bo i aportant el toc de solemnitat que demanava. Una altra veu prodigiosa de la nit va ser la de **Marta Mathéu**. Amb una precisió tècnica impecable, tal i com ens té acostumats, la soprano tarragonina ens va oferir el seu timbre brillant i punxegut amb un recital de matisos expressius i frassejos molt ben conduïts.

La contralt **Marina Rodríguez-Cusí**, per la seva banda, amb un timbre gruixut, demostrà seguretat, experiència i va controlar molt bé els reguladors. A més, va defensar molt bé l'Agnus Dei final. També va fer un molt bon paper **Beñat Egiarte** que, malgrat que la seva veu és més aviat prima, va saber travessar la veu del baríton/baix. Al Domine Deus, que es pot considerar una ària per a tenor, va donar la potència que requereix la partitura, i es va mostrar còmode en la tessitura, solvent tant als aguts com als greus. Va proferir els mots amb una dicció envejable i va desplegar molts recursos vocals per oferir una bona interpretació. Tots quatre van fer una feina molt bona d'acoblament de les veus, demostrant gran professionalitat i talent.

Quant als instrumentistes, no és cap novetat lloar la tasca de **Juan de la Rubia**, amb un domini absolut de l'harmònim. L'Ofertori, una pàgina instrumental amb moments molt bells que presenta una polifonia molt ben trabada, va ser tot un recital de musicalitat. Però el millor de la nit va ser el piano de **Josep Buform**. El músic va fer sonar l'instrument amb absoluta precisió en l'atac, desplegant una gran quantitat de matisos i aportant força quan calia oferir més suport al cor. Va tocar amb densitat quan la partitura es tronava més harmònica, però els fragments més melòdics van sonar cristal·lins, nets i clars, segurament, al gust de Rossini. És un luxe per als artistes de tenir-lo, suposadament, d'acompanyant, perquè en realitat aquell piano esdevingué un solista més que estava atent als batecs dels artistes que estaven a dalt de l'escenari. Sempre mantenint-se a l'ombra, darrera de cors o de cantants, animem Josep Buform a encetar una carrera en solitari, un àmbit que es resisteix a explorar.

Etiquetes:

[Beñat Egiarte \(http://www.nuvol.com/tag/benat-egiarte/\)](http://www.nuvol.com/tag/benat-egiarte/) | [José Antonio López \(http://www.nuvol.com/tag/jose-antonio-lopez/\)](http://www.nuvol.com/tag/jose-antonio-lopez/) | [Josep Buform \(http://www.nuvol.com/tag/josep-buform/\)](http://www.nuvol.com/tag/josep-buform/) | [Josep Vila i Casañas \(http://www.nuvol.com/tag/josep-vila-i-casanas/\)](http://www.nuvol.com/tag/josep-vila-i-casanas/) | [Juan de la Rubia \(http://www.nuvol.com/tag/juan-de-la-rubia/\)](http://www.nuvol.com/tag/juan-de-la-rubia/) | [Marina Rodríguez-Cusí \(http://www.nuvol.com/tag/marina-rodriguez-cusi/\)](http://www.nuvol.com/tag/marina-rodriguez-cusi/) | [Marta Mathéu \(http://www.nuvol.com/tag/marta-matheu/\)](http://www.nuvol.com/tag/marta-matheu/) | [Orfeo català \(http://www.nuvol.com/tag/orfeo-catala/\)](http://www.nuvol.com/tag/orfeo-catala/)

Subscriu-te a Núvol

M'agrada {60}

Tuit

 0

correu electrònic

Enviar

+ Trending

<http://www.nuvol.com/opinio/no-ens-privatitzeu-la-independencia/>

No ens privatitzeu la independència
(<http://www.nuvol.com/opinio/no-ens-privatitzeu-la-independencia/>)

<http://www.nuvol.com/opinio/marilia-samper-busca-feina-remunerada/>

Marilia Samper busca feina remunerada
(<http://www.nuvol.com/opinio/marilia-samper-busca-feina-remunerada/>)

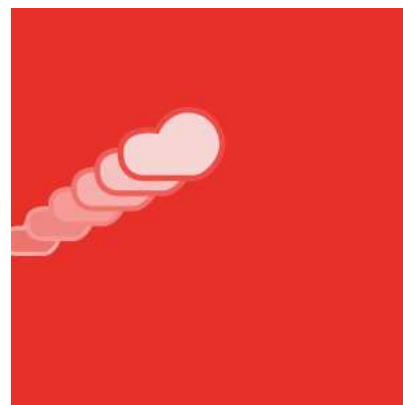

<http://www.nuvol.com/noticies/la-llengua-per-lesquerra-era-una-questio-burgesa/>

La llengua, per a l'esquerra, era una qüestió burgesa
(<http://www.nuvol.com/noticies/la-llengua-per-lesquerra-era-una-questio-burgesa/>)

(<http://www.cccb.org/ca/activitats/fitxa/present-i-futur-de-la-intelligencia-artificial/222284>)

(http://ad.nuvol.com/opens/www/delivery/ck.php?oaparams=2_bannerid=467_zoneid=54_cb=50de8a83e7_oadest=http%3A%2F%2Fwww.nuvol.com/opinio/no-ens-privatitzeu-la-independencia/)

(http://ad.nuvol.com/opens/www/delivery/ck.php?oaparams=2_bannerid=471_zoneid=55_cb=bba3cfceea_oadest=http%3A%2F%2Fwww.nuvol.com/noticies/la-llengua-per-lesquerra-era-una-questio-burgesa/)

+ Llegits

- 1 **"Gibraltar" és espanyol**
(<http://www.nuvol.com/opinio/gibraltar-es-espanyol/>)
- 2 **La llengua, per a l'esquerra, era una qüestió burgesa**
(<http://www.nuvol.com/noticies/la-llengua-per-lesquerra-era-una-questio-burgesa/>)
- 3 **El Rossini més espiritual al Palau**
(<http://www.nuvol.com/noticies/el-rossini-mes-espiritual-al-palau/>)
- 4 **[Nou número Web Negre] Tururut violes. Mas**
(<http://www.nuvol.com/noticies/nou-numero-web-negre-tururut-violes-mas/>)
- 5 **El conillet de Duracell es queda sense piles**
(<http://www.nuvol.com/noticies/el-conillet-de-duracell-es-queda-sense-piles/>)
- 6 **Marion Harper: la nena s'ha fet gran**
(<http://www.nuvol.com/noticies/marion-harper-la-nena-sha-fet-gran/>)
- 7 **Lluís Rodríguez Salvà: "El talent no dona la felicitat, el treball sí"**
(<http://www.nuvol.com/entrevista/lluis-rodriguez-salva-el-talent-no-dona-la-felicitat-el-treball-si/>)
- 8 **Escriure el trasbals. El trèmol de Biel Mesquida**
(<http://www.nuvol.com/noticies/escriure-el-trasbals-el-tremolo-de-biel-mesquida/>)